

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Siyer Yayınları: 62

Hadis: 2

Eser Adı

Resûlullah'ın (sas) Hutbeleri -I-

Derleme ve Tahrir

Ahmed Badla

Tercüme

Şule Mertoğlu

Editör

Muhammed Ali Alioğlu

Tercüme Kontrol

Abdulehad Hafız

Arapça Tashih

Dr. İslâm Yousry, Mehmet Celali

Son Okuma

Hüseyin Yıldırım, Ömer Kaymaz

Kürşat Aslan, Sercan Geyik

İç Tasarım

Mevlüt Sami Ertem

Kapak

Muhammed Onur Özçelikçi

Baskı

PLT Kağıt Matbaa Ajans Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İstasyon Mah. 1440 Sok. No:11-C/68

Küçükçekmece / İstanbul | Tel.: 0552 339 51 34

Sertifika No: 73787

1. Baskı: Mayıs 2016

5. Baskı: Aralık 2023

ISBN: 978-625-8015-83-6 (Tk) | 978-625-8015-84-3 (1.c)

Nişancı Mah. Zekai Dede Sok. No:22 Eyüpsultan/İstanbul

Tel & Fax: (0212) 544 76 96 – (0212) 544 58 46 • **WP Hattı:** (0546) 544 76 96

Sertifika No: 22574 www.siyerkitap.com | satis@siyeryayinlari.com

خطب الرسول

ﷺ

Resûlullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) HUTBELERİ

1

Derleme ve Tahrir
AHMED BADLA

Tercüme
ŞULE MERTOĞLU

 SiYER
YAYINLARI

Takdim

“Şayet yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz de arkasından yedi deniz katılarak (mürekkep olsa) yine Allah’ın sözleri (yazmakla) tükenmez. Şüphe yok ki Allah mutlak galip ve hikmet sahibidir.” [Lokman, 31/27]

“Sözlerin en güzeli Allah’ın kitabıdır. Yolların en doğrusu Muhammed’in yoludur.” [Buhârî, “Edeb”, 70]

Yaklaşık 15 yıl önce Mısır Kahire kitap fuarında, ismi dikkatimi çeken bir kitap gözüme ilişmişti. Bu kitap, Muhammed Halil el-Hatib’in *Hutab er-Resûl* ismini verdiği, Resûlullah’a (sâs) ait hutbelerin toparlandığı bir çalışmaydı. Bu kitabın hemen ilgimizi çekmesi ise şundan kaynaklanmıştı: O günlerde Hadis ve Siyer kaynaklarını okurken Efendimiz’in (sâs) hutbelerine rast geldikçe onları toparlamaya başlamıştım. Çünkü o hutbelerin mesaj ve vurguları bazı meselelerin anlaşılması için bizlere çok önemli katkılar sağlıyordu. Aslında böyle bir müstakil çalışmanın yapılması fikri zihnimizde oluşmuştu ama elimizdeki başka çalışmaların yoğunluğundan bir türlü ona sıra gelmemişti.

En son bir buçuk sene önce ismi bende mahfuz ehli himmet bir kardeşimle başka meseleleri konuşurken bir anda söz Hz. Peygamber’in (sâs) hutbeleri üzerine gelmişti. Benden daha fazla heyecanlanan bu kardeşim: “Hocam ne olur bu kitabı

insanımıza kazandırtalım!” dedi. Bu çok içten ve samimi teklifi bizi daha şevklendirdi, böylece çalışmayı başlatmaya karar vermiş olduk.

Önce biz sadece *Hutab er-Resûl* kitabını tercüme edelim diye işe koyulduk. Kitabı bir daha dikkatlice inceleyince, kitapta birçok eksik, hatalı, zayıf ve mevzu rivayetlerin olduğunu gördük. Böyle bir kitabın aynı şekilde tercüme edilmesinin bizim elde etmek istediğimiz asıl neticelere ulaştıramayacağına kanaat getirdik. Bunun üzerine Suriyeli Ahmed Badla hocamızdan, yeniden bütün hadis külliyyatını elden geçirerek Resûlullah'ın (sas) hutbelerini tespit etmesini istedik. Benim okumalarım sırasında görüp dosyaladıklarımızı da ona vererek, başta *Kütüb-i Sitte* olmak üzere, Taberânî'nin *mu'cemlerini*, Süyûtî'nin *camîlerini*, el-Heysemî'nin *Mecmau'z-Zevâid*'ini ve daha birçok hadis kitabını bu gözle elden geçirmesini talep ettik. Ayrıca yine hutbelerin tespitini yapabilmek için siyer ve tarih kaynaklarını da taramasını istedik. Böylece elinizdeki bu eserin, Arapça metinleri oluşmuş oldu. Üstad Ahmed Badla daha sonra bu rivayetlerin metinlerini derlerken gerekli yerlerine ekler ve tahrir niteliğinde dipnotlar düştü. Bu eklerle birlikte oldukça zengin içeriğe sahip bir çalışma ortaya çıkmış oldu. Eseri incelediğiniz zaman göreceğiniz üzere, sadece Resûlullah'ın (sas) hutbeleriyle de sınırlı kalmadı, yer yer başta Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali ve Hz. Ebû Zer gibi bazı sahâbîlerin hutbelerine de yer verildi.

Metinlerin tespiti bittikten sonra sıra bunların Türkçeye tercümesine geldi. Bu zorlu görevi hanım talebelerimizden biri olan Şule Küçük kardeşimize tevdi ettik. İtiraz etmeden hemen işe koyuldu ve aylar süren yoğun çalışmaların ardından tercümeleri bitirmiş oldu.

Bundan sonraki süreci ise çıkan her kitapta ciddi emeği olan Siyer Yayınları Editörü Muhammed Ali Alioğlu kardeşimiz yürüttü. Bu metinlerin hem redaksiyon, hem okunması,

hem de bölümlerin tasnifatı ile alakalı epey çalıştı. En son istişarelerimizle kitabımızın hacminin büyümesinden dolayı 2 cilt olarak ve 7 ana bölümde tasnif ederek hazırlanmasına karar verildi.

Böylece, 1. cilt şu bölümlerden oluştu:

- a. Kur'ân, İlim ve Zikir:
- b. Ubudiyet (ibadetler)
- c. Muamelat (İnsani ilişkiler)

2. ciltte ise geriye kalan şu 4 bölüm yer aldı:

- a. Mücadele Ahlakı (Cihad)
- b. İmtihan Alanları
- c. Kıyamet Alametleri ve Ahiret
- d. Resûlullah (sâs) ve Ailesi

Bu çalışmanın en güzel yönlerinden bir tanesi de hiç şüphesiz, hutbelerin Türkçe tercümelerinin hemen karşı sayfasına Arapça metinlerine yer verilmiş olmasıdır. Karşılıklı okumayı kolaylaştırma için, sayfanın başı ve sonu ile ayrıca paragraf sayısı da bire bir örtüşmektedir. Bu şekli ile iki dil üzerinden bir karşılaştırma ve okuma yapmak isteyenler için böyle bir yöntem oldukça istifadeli olacaktır.

Böyle değerli bir çalışmanın içeriğine uygun bir şekilde basılması da gerekiyordu. Bu konuda da Siyer Yayınları hiçbir masraftan kaçınmayarak, cildi ile kağıdı ile çok güzel bir yayın ortaya çıkardılar. Kendilerini de özverili çalışmalarından dolayı kutluyorum.

Bu kıymetli çalışmanın ortaya çıkmasına vesile olan tüm kardeşlerimi tebrik ediyor, hepsine dua ediyorum. Özellikle Arapça metinlerinin tespitini yapan Ahmed Badla hocamızı, tercümesi için gece-gündüz uğraşan Sule Küçük kardeşimizi, eserin en güzel bir şekilde ortaya çıkması için ciddi emekler veren Muhammed Ali Alioğlu hocamızı ve diğer tüm

kardeşlerimi tebrik ediyor, hepsinin bu salih amellerinin kabul edilmesini Rabbimden niyaz ediyorum.

Başta da belirttiğim gibi bu eserin ortaya çıkmasında büyük katkıları olan isimsiz kahramanı da burada bir kez daha anıyor, o kardeşimizin çok sevdiği Resûlullah'a (sâs) cennette komşu olmasını Mevla'dan diliyorum.

Her türlü güzellik Rabbimizden, eksik ve kusurlarımız nefsimizdendir.

MUHAMMED EMİN YILDIRIM
4 Şaban 1437/11 Mayıs 2016
Eyüpsultan-İstanbul

Söz Başı

“Nitekim kendi içinizden size âyetlerimizi okuyan, sizi kötülüklerden arındıran, size Kitab’ı ve hikmeti talim edip bilmediklerinizi size öğreten bir Resûl gönderdik.”
[Bakara, 2/151]

“Çünkü ümmilere içlerinden, kendilerine âyetlerini okuyan, onları temizleyen, onlara Kitab’ı ve hikmeti öğreten peygamber gönderen O’dur. Kuşkusuz onlar önceden apaçık bir sapıklık içindeydiler. (Peygamberi) müminlerden henüz kendilerine katılmamış bulunan diğer insanlara da göndermiştir. O, Azîz’dir, Hakîm’dir.”
[Cum’a, 62/2-3]

“Andolsun ki, Resûlullah, sizin için, Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah’ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.” [Ahzâb, 33/ 21]

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selam, peygamberlerin imamı, âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz Hz. Muhammed’e (sâs) ve O’nun ailesine, sahâbîlerine ve kıyamete kadar onlara tâbi olanların üzerine olsun.

Elinizdeki bu kitabın çeviri faaliyeti, henüz mezun olmuş bir talebe olarak kıymetli hocam Muhammed Emin Yıldırım’a bu sahada çalışma yapma isteğimi dile getirmemle başlamış oldu. Çalışma esnasında karşılaşılan bazı sorunlar nedeniyle, kitabın çevirisi planlanan süreden uzun sürmüş olsa da bugün kitabı yayımlayabildiğimiz için Rabbime sonsuz şükürler ediyorum.

Kulluk vazifesi ile şerefendirilen bizlerin, bu vazifeyi “nasıl” eda edeceğimiz ile daim meşgul olmamız icap eder.

Sorunun cevabı olan hakikatlere ulaşmak içinse bu yol da, el-Hak olanın elçisinin (sâs) rehberliğine hiç şüphesiz muhtacız. Bu ihtiyacımıza binaen, O'nun (sâs) mübarek lisanından dökülen hadis-i şerifleri azık edinmek ve paylaşmak üzere çaba sarf ettik. Şüphesiz ki bu sahada pek çok çalışma yapılmış, eserler yayımlanmıştır. Elinizdeki kitabın en önemli özelliği ise Resûlullah'ın (sâs) hutbelerinin bir araya getirilmiş olmasıdır.

Çeviride metnin anlaşılır bir Türkçeye aktarılmasına özen gösterilmiştir. Kitapta birçok isim geçmektedir. Bunların Türkçede doğru şekilde yazımı için gayret gösterilmiştir. Bu konuda Türkçe çevirisi Siyer Yayınları tarafından neşredilen İbn Sa'd'ın, *Kitâbü't-Tabakâti'l-Kebîr* adlı eserinde kullanılan yazım kurallarının esas alınmasına özen gösterilmiştir.

Ayrıca burada çalışmanın tercümesinde izlenilen birkaç teknik hususu da zikretmemiz okuyucunun eserden istifadesi bağlamında önem arz etmektedir. Çeviriye esas kaynak metin hadis olduğundan sened dışında ana metinde yer alan ravilere ait veyahut özellikle karşılıklı uzun diyalogların olduğu kısımlarda geçen “قال / *kâle*, قلت / *kultu*, قيل / *kîle*” şeklindeki ibareleri Türkçe metin okumasında akıcılık açısından o kısımlar çevrildi. Arapça orijinali beraber verildiğinden ilgili kısımlara Arapça bilen kardeşlerimiz oradan bakabilirler.

Eserde tüm hutbelere bir sayı numarası ve konu başlığı belirlenmiştir. Arapça tasnifatında yer alan konu başlıkları büyük çoğunluğu bire bir çevirisi olmak ile birlikte bazı yerlerde Türkçe ifade ediliş biçimi bakımından daha uygun olacağı düşünülmüş ve yaklaşık anlam veya genel bir mana verilerek çevrilmiştir. Ancak bununla birlikte rivayetin senedinden başlayıp ana metnin bütünü tam çeviri olup orada luzümlü görüldüğü yerlerde yaklaşık anlamlar sadece parantez içinde veya dipnotlarda izahlar ile ifade edilmiştir. Bu bağlamda tercümede metne azami ölçüde sadık kalınmıştır.

Dipnot yazım usûlünde ise kolaylık olması açısından, *Kütüb-ü Sitte*'de yalnızca kitap/bab isimleri ve hadis numaraları yazıldı. Diğer ciltli eserlerde ise cilt numarası, sayfa numarası ve önemli bazı yerlerde ise kaynaktan hadisi kontrol etme imkanı vermesi açısından parantez içerisinde hadis noları da yazılmıştır. Arapça metinde ise tahric usulleri açısından kamil bir gösterim yapılarak ilgili rivayetin geçtiği kaynağın tüm bilgileri yer almaktadır. İkinci cildin sonunda bu kaynakların detaylı biyografik bilgileri yer almıştır.

Tamamı Resûlullah'ın (s) hutbelerinden oluşan bu kitabın çevirisini yapmış olmam, benim en büyük kazancım olmuştur. Zira bu sayede İslâm dinini daha doğru anlama ve Resûlullah'ın (s) irşad ve tebliğ vazifesini yerine getirirkenki usul ve üslubunu az da olsa müşahede edebilme imkânını bulmuş oldum.

Bu çalışmada bana öncülük eden muhterem hocam Muhammed Emin Yıldırım'a, emek sarf eden değerli Siyer Yayınları çalışanlarına, benden dualarını ve desteklerini esirgemyen anne babama, kardeşlerime ve dostlarıma teşekkürü borç bilirim.

“Elbette, en bahtiyar odur ki dünya için ahireti unutmasın, ahiretini dünyaya feda etmesin, hayat-ı ebediyesini hayat-ı dünyeviye için bozmasın, mâlâyânî şeylerle ömrünü telef etmesin, kendini misafir telâkki edip misafirhane sahibinin emirlerine göre hareket etsin, selametle kabir kapısını açıp saadet-i ebediye girsin.” [Said Nursî, *Mektubat*, s. 94]

Çaba ve gayret bizden, netice ise Rabbimizdendir.

ŞULE MERTOĞLU
4 Şaban 1437/11 Mayıs 2016
İstanbul

İçindekiler

Takdim	5
Söz Başı	9

Birinci Bölüm

Kur'ân / İlim ve Zikir

1. Kur'ân'ın Vasıfları	42
2. Kur'ân, Hâfızlar ve Yâsîn Sûresi	44
3. Kur'ân'ın Fazileti ve Onunla Amel	46
4. Kur'ân Allah'ın (cc) Ziyafetidir	48
5. Kur'ân ile Amel Etmeye Teşvik Edişi	48
6. Kur'ân'a İtaat Eden ile Onu Yok Sayanın Hâli	50
7. Kur'ân Hakkında Tartışmanın Menedilmesi	52
8. Âyet el-Kürsî'nin Fazileti	52
9. Bakara Sûresi'nin Faziletleri	54
10. Bakara Sûresi Ashâbı	54
11. Tövbe (Berâe) Sûresi	54
12. Sâd Sûresi	56
13. Zümer Sûresi	58
14. Kâf Sûresi	58
15. Kâfirûn ve İhlâs Sûreleri	58
16. Kur'ân ve Kadınlar	60

فهرس الموضوعات

٥	تقديم
٩	مقدمة

الفصل الأول العلم و الذكر

٤٣	١. يَصِفُ الْقُرْآنَ
٤٥	٢. فِي الْقُرْآنِ وَحَمَلَتْهُ وَسُورَةُ يَس
٤٧	٣. فَضْلُ الْقُرْآنِ وَالْعَمَلُ بِهِ
٤٩	٤. الْقُرْآنُ مَادُّةُ اللَّهِ
٤٩	٥. خُطْبَتُهُ يَحْتُ عَلَى الْعَمَلِ بِالْقُرْآنِ
٥١	٦. أَثَرُ الْقُرْآنِ فِيمَنْ أَطَاعَهُ أَوْ أَضَاعَهُ
٥٣	٧. مَنَعَ النَّقَاشِ عَلَى الْقُرْآنِ
٥٣	٨. خُطْبَتُهُ فِي فَضْلِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ
٥٥	٩. خُطْبَتُهُ فِي فَضْلِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ
٥٥	١٠. أَصْحَابُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ
٥٥	١١. خُطْبَتُهُ بِسُورَةِ بَرَاءة
٥٧	١٢. خُطْبَتُهُ بِسُورَةِ {ص}
٥٩	١٣. خُطْبَتُهُ بِسُورَةِ الزُّمَرِ
٥٩	١٤. خُطْبَتُهُ بِسُورَةِ {ق}
٥٩	١٥. خُطْبَتُهُ بِ {الْكَافِرُونَ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ}
٦١	١٦. خُطْبَتُهُ فِي الْقُرْآنِ وَالنِّسَاءِ

17. Kur'ân Ne Kadar Sürede Okunmalı?	62
18. Kur'ân'ı Gözetin, O'nu Unutmak Büyük Günah'tır	64
19. Ehl-i Kitab'ın Kitaplarının Yazımını Yermesi	64
20. Ehl-i Kitab'ın Kitaplarını Okumanın Nehyedilmesi	66
21. İlimin Fazileti	70
22. İlim Aranızdan Kaldırılmadan Önce Ondaki Bir Şeyler Öğrenin	72
23. Komşuların Dinî Hükümleri Öğrenmede Birbirleri ile Yardımlaşmasına Teşviki	74
24. Sözün En Güzeli ve Yolların En Güzeli	76
25. Şüphesiz ki Allah (cc) Uyumaz	78
26. Allah'ı (cc) Anmak	80
27. "Lâ ilâhe illallah"ın Fazileti	80
28. Allah'ın (cc) Bazı Sıfatları	82
29. Allah Subhanehu ve Teâlâ'nın Rahmetinin Genişliği	84
30. Yüz Kişinin Katili ve Rahib	86
31. Allah'ın (cc) Rahmeti Ne de Büyük!	90
32. Cennet Bahçeleri	92
33. Bâki Kalan Salih Ameller	94
34. Cennet Hazinelelerinden Bir Hazine	94
35. Mü'minler İçin Duası	96
36. Salihlerin Sıkıntı ve İmtihanları	96
37. Kim Allah'a (cc) Yaklaşırsa Allah (cc) da Ona Yaklaşır	98
38. Allah'ı (cc) Övme	98
39. Allah'ın (cc) Rahmeti	100
40. Dua İbadettir	102
41. Allah'ın (cc) Nimetlerinden Konuşmak Şükürdür	104
42. Müminin Her Duasına İcabet Edilir	104
43. Takva ve Belirtileri	106

۱۷. فِي كَمْ يُقْرَأُ الْقُرْآنُ ۶۳
 ۱۸. تَعَاهَدُوا الْقُرْآنَ فَنَسِيَائُهُ كَبِيرَةٌ ۶۵
 ۱۹. يُنْكِرُ كِتَابَةَ كُتُبِ أَهْلِ الْكِتَابِ ۶۵
 ۲۰. فِي النَّهْيِ عَنْ قِرَاءَةِ كُتُبِ أَهْلِ الْكِتَابِ ۶۷
 ۲۱. خُطْبَتُهُ فِي فَضْلِ الْعِلْمِ ۷۱
 ۲۲. خُذُوا مِنَ الْعِلْمِ قَبْلَ أَنْ يُرْفَعَ ۷۳
 ۲۳. يَحْتِثُ الْحِجْرَانِ عَلَى التَّعَاوُنِ فِي الْفِقْهِ ۷۵
 ۲۴. خُطْبَتُهُ فِي أَحْسَنِ الْكَلَامِ وَالْهَدْيِ ۷۷
 ۲۵. إِنَّ اللَّهَ لَا يَنَامُ ۷۹
 ۲۶. سَنَدُ الصُّوفِيَّةِ فِي تَلْقِينِ الذِّكْرِ ۸۱
 ۲۷. فَضْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۸۱
 ۲۸. خُطْبَتُهُ فِي بَعْضِ صِفَاتِ اللَّهِ ﷻ ۸۳
 ۲۹. وَسُعةُ رَحْمَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى ۸۵
 ۳۰. قَاتِلُ الْمِائَةِ وَالرَّاهِبِ ۸۷
 ۳۱. مَا أَعْظَمَ رَحْمَةَ اللَّهِ ۹۱
 ۳۲. رِيَاضُ الْجَنَّةِ ۹۳
 ۳۳. الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ ۹۵
 ۳۴. كُنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ ۹۵
 ۳۵. دُعَاؤُهُ لِلْمُؤْمِنِينَ ۹۷
 ۳۶. ضَيْقُ الصَّالِحِينَ وَبَلَاؤُهُمْ لِمَصْلَحَتِهِمْ ۹۷
 ۳۷. مَنْ تَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ تَقَرَّبَ اللَّهُ إِلَيْهِ ۹۹
 ۳۸. خُطْبَتُهُ فِي الثَّنَاءِ عَلَى اللَّهِ ۹۹
 ۳۹. رَحْمَةُ اللَّهِ ۱۰۱
 ۴۰. الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ ۱۰۳
 ۴۱. التَّحَدُّثُ بِنِعْمَةِ اللَّهِ شُكْرٌ ۱۰۵
 ۴۲. كُلُّ دُعَاءِ الْمُؤْمِنِ مُجَابٌ ۱۰۵
 ۴۳. خُطْبَةٌ عَظِيمَةٌ فِي التَّقْوَى وَآثَارِهَا ۱۰۷

44. Kur'ân'a ve Takvaya Teşviki	112
45. Takvanın Üstünlüğü	114
46. Allah'tan (cc) Korkmak Ticarettir	116
47. Bir Kısas ve Allah'a (cc) Sığınmakla İlgili Bir Hutbe	118
48. Muttakî ve Günahkâr	120
49. Takvalı Olmaya ve Sadaka Vermeye Teşviki	120
50. Fazilet Sahibi Olmayanları Bir Sebepten Dolayı Tercih Etmesi	122
51. Üç ve Dört	124
52. Sünnete, Takvaya ve Bid'ati Terke Teşviki	126
53. Resûlullah'ın (sas) Bid'ate Karşı Uyarıda Bulunması	128
54. Ümmetini Kendisinden Sonra Öğrettiklerine Muhalefet Etmelerine Karşı Uyarısı	128
55. Kulun Tercihi, Allah'ın (cc) İkramı	130
56. Allah'a (cc) Adanmış Gün	132
57. Rüyadaki Mesaj	132

İkinci Bölüm

Kulluk / İbadetler

58. İhlâs	138
59. Ameller Niyetlere Göredir	140
60. İhlâs Hakkındaki Hutbesi	140
61. Gizli Şirkin İlacı	142
62. Allah'ın (cc) Nazar Edeceği Yer Kalptir	144
63. İslâm, Kalbin Allah'a (cc) Teslimiyetidir	144
64. Küçük Günahlar Helâka Götürür	146
65. İhlâs Sahibi Olanlar Kurtuldu	148
66. Cezalar Amellerin Cinsine Göredir	148
67. Allah'ın (cc) Razi Olduğu Kullarına Rahmeti	150
68. Kulların Mertebeleri	152

٤٤. خُطْبَتُهُ فِي الْحَثِّ عَلَى الْقُرْآنِ وَالتَّقْوَى ١١٣
٤٥. خُطْبَتُهُ فِي أَنَّ الْفَضْلَ لِلتَّقْوَى ١١٥
٤٦. تَقْوَى اللَّهِ تِجَارَةٌ ١١٧
٤٧. قِصَّةٌ وَخُطْبَةٌ فِي الْإِلْتِجَاءِ إِلَى اللَّهِ ١١٩
٤٨. تَقِيٍّ وَفَاجِرٍ ١٢١
٤٩. خُطْبَتُهُ يَحُثُّ عَلَى التَّقْوَى وَالصَّدَقَةِ ١٢١
٥٠. خُطْبَتُهُ أَنَّهُ قَدْ يُؤْثِرُ غَيْرَ الْأَفْضَلِ لِسَبَبٍ ١٢٣
٥١. ثَلَاثٌ وَأَرْبَعٌ ١٢٥
٥٢. خُطْبَتُهُ يَحُثُّ عَلَى التَّقْوَى وَالسُّنَّةِ وَتَرْكِ الْبِدْعِ ١٢٧
٥٣. خُطْبَتُهُ ﷺ يُحَذِّرُ مِنَ الْبِدْعِ ١٢٩
٥٤. تَحْذِيرُهُ أُمَّتَهُ عَنْ مُخَالَفَةِ تَعَالِيمِهِ مِنْ بَعْدِهِ ١٢٩
٥٥. اخْتِيَارُ الْعَبْدِ وَكَرَمِ اللَّهِ ١٣١
٥٦. هَلُمَّ فَلْنَجْعَلْ يَوْمَنَا هَذَا لِلَّهِ ﷻ ١٣٣
٥٧. رِسَالَةٌ فِي الْمَنَامِ ١٣٣

الفصل الثَّانِي

عبودية

٥٨. الْإِخْلَاصُ ١٣٩
٥٩. خُطْبَتُهُ إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ١٤١
٦٠. خُطْبَتُهُ فِي الْإِخْلَاصِ ١٤١
٦١. خُطْبَتُهُ فِي دَوَاءِ الشَّرْكِ الْخَفِيِّ ١٤٣
٦٢. خُطْبَتُهُ فِي أَنَّ الْقَلْبَ مَوْضِعُ نَظَرِ الرَّبِّ ١٤٥
٦٣. خُطْبَتُهُ فِي أَنَّ الْإِسْلَامَ إِسْلَامُ الْقَلْبِ لِلَّهِ ١٤٥
٦٤. خُطْبَتُهُ فِي أَنَّ مُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ مُهْلِكَةٌ إِنْ أُخِذَ بِهَا ١٤٧
٦٥. قَدْ أَفْلَحَ الْمُخْلِصُونَ ١٤٩
٦٦. خُطْبَتُهُ الْجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ الْعَمَلِ ١٤٩
٦٧. رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَى مَنْ أَرْضَاهُ ١٥١
٦٨. مَرَاتِبُ الْعَابِدِينَ ١٥٣

69. Gizli Şirkten Sakının	154
70. Yapılan Ameli Anlatmaktan Kaçınmak O Ameli İşlemekten Daha Zordur ..	156
71. Kim Anlatmak İçin Amel İşlerse Sonu Kötü Olur	156
72. Ne Kötü Kuldur!	160
73. Güç Yetirebildiğiniz Kadar Amel Edin	160
74. Az Bir Amel, Büyük Bir Ecir	164
75. Günahları Örtten Ameller	166
76. İnsanlar Dört Kısımdır, Ameller Altı Kısımdır	168
77. Bu Ameller Ne de Faziletli!	170

Namaz

78. Namaz, Farzların İlkidir	172
79. Namazın Bazı Hükümleri	174
80. Teşehhüd Hakkındaki Hutbesi	176
81. Namazın Âdâbı	178
82. Secdenin Önemi	178
83. Namazın Âdâbı	178
84. Namazı Vaktinde Kılmanın Önemi	180
85. Namaz Âdâbı	180
86. Müezzine Kâmette Eşlik Etmenin Sevabı	182
87. Hastalık Bir Nimettir	182
88. Evde Nâfile Namaz Kılmanın Fazileti	184
89. Gece Namazı	186
90. Mescidde Tükürmekten Nehyetmesi	186
91. Yıkanırken Örtünülmesi ile İlgili Hutbesi	188
92. Tahâret (Temizlik)	188
93. Abdestin Faziletleri	190
94. Temizliği En Güzel Şekilde Yapma	192
95. Cuma Namazını ve Cemaatle Namazı Terke Karşı Uyarısı	192

٦٩. إِيَّاكُمْ وَشِرَكَ السَّرَائِرِ ١٥٥
٧٠. الْإِتْقَاءُ عَلَى الْعَمَلِ أَشَدُّ مِنْ الْعَمَلِ ١٥٧
٧١. مَنْ عَمِلَ لِيُقَالَ، فَلَهُ سُوءُ الْمَالِ ١٥٧
٧٢. بِئْسَ الْعَبْدُ ١٦١
٧٣. خُذُوا مِنَ الْأَعْمَالِ مَا تُطِيقُونَ ١٦١
٧٤. عَمَلٌ قَلِيلٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ١٦٥
٧٥. مُكْفَرَاتُ الذُّنُوبِ ١٦٧
٧٦. النَّاسُ أَرْبَعَةٌ، وَالْأَعْمَالُ سِتَّةٌ ١٦٩
٧٧. مَا أَفْضَلَ هَذِهِ الْأَعْمَالِ ١٧١

الصَّلَاةُ

٧٨. الصَّلَاةُ أَوَّلُ فَرَضٍ ١٧٣
٧٩. فِي بَعْضِ أَحْكَامِ الصَّلَاةِ ١٧٥
٨٠. خُطْبَتُهُ فِي التَّشْهِيدِ ١٧٧
٨١. آدَابُ الصَّلَاةِ ١٧٩
٨٢. أَهَمِّيَّةُ السَّجْدَةِ ١٧٩
٨٣. آدَابُ الصَّلَاةِ ١٧٩
٨٤. إِقَامَةُ الصَّلَاةِ عَلَى وَقْتِهَا ١٨١
٨٥. آدَابُ الصَّلَاةِ ١٨١
٨٦. خُطْبَتُهُ فِي ثَوَابِ إِجَابَةِ الْمُؤَذِّنِ ١٨٣
٨٧. الْمَرِضُ نِعْمَةٌ ١٨٣
٨٨. فَضْلُ صَلَاةِ النَّفْلِ بِالْمَنْزِلِ ١٨٥
٨٩. صَلَاةُ اللَّيْلِ ١٨٧
٩٠. خُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنِ النُّخَامَةِ فِي الْمَسْجِدِ ١٨٧
٩١. خُطْبَتُهُ فِي السَّرِّ وَقَتِ الْإِغْتِسَالِ ١٨٩
٩٢. الطَّهَارَةُ ١٨٩
٩٣. فَضَائِلُ الْوُضُوءِ ١٩١
٩٤. أَحْسِنُوا الطُّهُورَ ١٩٣
٩٥. خُطْبَتُهُ يُحَذِّرُ مِنْ تَرْكِ الْجُمُعَةِ وَالْجَمَاعَاتِ ١٩٣

96. İmamı Namazı Uzun Tutmaktan Nehyetmesi	194
97. Ben İmamınızım, Namazda Beni Geçmeyiniz.....	194
98. Şehidler ve Cemaatte İlk Safın Fazileti	196
99. Cemaatte Safa Durana Allah (cc) da Nimetleri ile Ulaşır	198
100. Namazı Bekleyen Namazda Gibidir	198
101. Kebâirden (Büyük Günahlardan) Kaçınan ve Namaz Kılan Bir Kimsenin Cennete Gireceği	200
102. Takvalı Olmaya Teşviği ve Cuma Namazının Farz Olması	202
103. Cuma Gününün Fazileti	204
104. Cuma Günü Yıkanmayı Emredişi.....	208
105. Cuma İçin Hazırlık	208
106. Cuma Namazına Erken Gelme ve Hutbe Esnasında Boş Konuşmama ..	210
107. Cuma'yı Terki Nehyedişi	212
108. Mekân Ne Kadar Uzakta Olsa da Cuma Namazından Geri Kalmayı Nehyedişi.....	212
109. Yağmur Duası.....	214
110. Yağmur Duasına Dair	216
111. Yağmur Duası Hakkında	218
112. Güneş Tutulması (Küsûf) Hakkında	220
113. Güneş Tutulmasında İrad Ettiği Hutbe	220
114. Kusûf/Güneş Tutulması Hakkındaki Hutbesi	224
115. Şu Üçü Ne Kadar da Yücedir.....	228
116. İtaatin Bazı İzleri	228
117. Cenaze Âdâbı	232

Zekât

118. Sadaka ve Adîy b. Hâtim ile Halası	234
119. Bazı İyiliklere Teşviki	238
120. Sadakanın Çeşitleri	238

٩٦. خُطْبَتُهُ فِي نَهْيِ الْإِمَامِ عَنْ طُولِ الصَّلَاةِ ١٩٥
٩٧. إِنِّي إِمَامُكُمْ فَلَا تَسْبِقُونِي ١٩٥
٩٨. الشُّهَدَاءُ وَفَضْلُ الصَّفِّ الْأَوَّلِ ١٩٧
٩٩. مَنْ وَصَلَ صَفًّا وَصَلَهُ اللَّهُ ١٩٩
١٠٠. لَا يَزَالُ فِي صَلَاةٍ مُنْتَظَرُ الصَّلَاةِ ١٩٩
١٠١. يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْمُصَلِّي مُجْتَنِبُ الْكِبَائِرِ ٢٠١
١٠٢. خُطْبَتُهُ يَحِثُّ عَلَى التَّقْوَى وَافْتِرَاضِ الْجُمُعَةِ ٢٠٣
١٠٣. خُطْبَتُهُ فِي فَضْلِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ ٢٠٥
١٠٤. خُطْبَتُهُ يَأْمُرُ بِالِاغْتِسَالِ لَهَا ٢٠٩
١٠٥. الاسْتِعْدَادُ لِلْجُمُعَةِ ٢٠٩
١٠٦. خُطْبَتُهُ فِي التَّبْكَيرِ إِلَيْهَا وَعَدَمِ اللَّغْوِ ٢١١
١٠٧. خُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنْ تَرْكِ الْجُمُعَةِ ٢١٣
١٠٨. خُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنْ التَّخَلُّفِ عَنِ الْجُمُعَةِ وَلَوْ بَعْدَ الْمَكَانِ ٢١٣
١٠٩. خُطْبَتُهُ فِي الاسْتِسْقَاءِ ٢١٥
١١٠. مِنْ خُطْبِهِ فِي الاسْتِسْقَاءِ أَيْضًا ٢١٧
١١١. خُطْبَةٌ أُخْرَى فِي الاسْتِسْقَاءِ ٢١٩
١١٢. خُطْبَتُهُ فِي الْكُسُوفِ ٢٢١
١١٣. خُطْبَتُهُ فِي كُسُوفِ الشَّمْسِ ٢٢١
١١٤. خُطْبَتُهُ الْبَلِيغَةُ فِي الْكُسُوفِ ٢٢٥
١١٥. مَا أَعْظَمَ هَذِهِ الثَّلَاثَاتِ ٢٢٩
١١٦. أَثَرُ بَعْضِ الطَّاعَاتِ ٢٢٩
١١٧. آدَابُ الْجَنَازَةِ ٢٣٣

الزَّكَاةُ

١١٨. الصَّدَقَةُ وَعَدِيُّ بْنُ حَاتِمٍ مَعَ عَمَّتِهِ ٢٣٥
١١٩. حُثُّهُ عَلَى بَعْضِ خِصَالِ الْبِرِّ ٢٣٩
١٢٠. مِنْ أَنْوَاعِ الصَّدَقَاتِ ٢٣٩

121. Zenginlerin Mallarında Fakirlerin Hakkı.....	240
122. Zekât Kişinin Selametle Cennete Girmesine Vesile Olan Bir İbadettir ..	242
123. Zekât Vermeyenin Cezası	242
124. Şu Üç Şeyi Yapan İslâm'ın Tadını Alır.....	248
125. Kim Zekâtı Vermezse Ceza Olarak Malının Yarısı Alınır.....	248
126. Yetime Ait Malın Zekâtı	250
127. Fıtır Sadakası	250

Ramazan ve Oruç

128. Ramazan'ın Fazileti Hakkındaki Hutbesi.....	252
129. Ramazan Ayının Saygınlığı.....	254
130. Kadir Gecesi	256
131. Kadir Gecesi Hakkındaki Bir Başka Hutbe.....	258
132. Kadir Gecesi'nin Alâmetleri	260
133. Ramazan'da Gece İbadetinin Farz Kılınmasından Korkması	260
134. Oruç	262
135. Visal Orucu.....	264
136. Meleklerin Oruçluları Tebrik Etmesi.....	266
137. Kişinin Kendini Adaması (Nezir)	266

Hac

138. Haccın Farziyeti Hakkındaki Hutbesi ve Hac ile İlgili Soru Sormayı Nehyedişi	268
139. Haccın Âdâbı	270
140. Hac İçin İhrama Girme	270
141. Hac Masrafını Helal ya da Haram Yolla Elde Etme.....	272
142. Allah'ın (cc) Arafat Ehline İhsanı.....	272
143. Umre ile Haccı Birleştirme.....	274
144. Veda Hutbesi	276
145. Veda Hutbesi'nden.....	282

١٢١. الزَّكَاةُ فَرَضٌ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ بِقَدْرِ مَا يَسَعُ الْفُقَرَاءَ..... ٢٤١
١٢٢. الزَّكَاةُ مِنَ الْخِصَالِ الَّتِي مَنْ فَعَلَهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ..... ٢٤٣
١٢٣. جَزَاءُ تَارِكِ الزَّكَاةِ..... ٢٤٣
١٢٤. طَعِمَ طَعِمَ الْإِيمَانِ مَنْ فَعَلَ ثَلَاثًا..... ٢٤٩
١٢٥. مَنْ مَنَعَ الزَّكَاةَ أُخِذَتْ مِنْهُ وَأُخِذَ شَطْرُ مَالِهِ عُقُوبَةً لَهُ..... ٢٤٩
١٢٦. زَكَاةُ مَالِ الْيَتِيمِ..... ٢٥١
١٢٧. زَكَاةُ الْفِطْرِ..... ٢٥١

الصَّوْمُ وَرَمَضَانُ

١٢٨. خُطْبَتُهُ ﷺ فِي فَضْلِهِ..... ٢٥٣
١٢٩. خُطْبَتُهُ فِي احْتِرَامِ رَمَضَانَ..... ٢٥٥
١٣٠. خُطْبَتُهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ..... ٢٥٧
١٣١. خُطْبَتُهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ أَيْضًا..... ٢٥٩
١٣٢. عَلَامَةُ لَيْلَةِ الْقَدْرِ..... ٢٦١
١٣٣. خَشْيَتُهُ أَنْ يُفْرَضَ قِيَامُ رَمَضَانَ..... ٢٦١
١٣٤. الصَّوْمُ..... ٢٦٣
١٣٥. صَوْمُ الْوِصَالِ..... ٢٦٥
١٣٦. تَهْنِئَةُ الْمَلَائِكَةِ لِلصَّائِمِينَ..... ٢٦٧
١٣٧. تَطَوُّعُ الْمَرْءِ نَفْسِهِ..... ٢٦٧

الْحَجَّ

١٣٨. خُطْبَتُهُ فِي افْتِرَاضِ الْحَجِّ وَنَهْيِهِ عَنِ الْأَسْئِلَةِ..... ٢٦٩
١٣٩. آدَابُ الْحَجِّ..... ٢٧١
١٤٠. خُطْبَتُهُ فِي مَوَاضِعِ إِحْرَامِ الْحَجِّ..... ٢٧١
١٤١. خُطْبَتُهُ فِي الْحَجِّ بِالتَّفَقُّةِ حَلَالًا أَوْ حَرَامًا..... ٢٧٣
١٤٢. تَفَضُّلُ اللَّهِ عَلَى أَهْلِ عَرَفَاتٍ..... ٢٧٣
١٤٣. دُخُولُ الْعُمْرَةِ فِي الْحَجِّ..... ٢٧٥
١٤٤. خُطْبَةُ لِلرَّسُولِ ﷺ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ..... ٢٧٧
١٤٥. مِنْ حَجَّةِ الْوَدَاعِ..... ٢٨٣

146. Yürüyerek Hacca Gitmeyi Adamayı Nehyetmesi.....	284
147. Arefe Günündeki Hutbesi.....	284
148. Aynı Manadaki Başka Bir Hutbe.....	286
149. Veda Haccı'nda Îrâd Ettiği Hutbe.....	288
150. Hacc-ı Ekber Günü Îrâd Ettiği Hutbe.....	288
151. Haccın Fazileti Hakkındaki Hutbesi.....	292
152. Haccın Âdâbı.....	296
153. Taş Atma Hususu ve Aşırılıktan Nehyedişi.....	296
154. Cemerât (Şeytan Taşlama).....	298
155. İbn ez-Zübeyr'in Hac Menâsikleri Hakkındaki Hutbesi.....	298
156. Atire.....	304
157. Kurbanlıkta Câiz Olmayan Özellikler.....	304
158. Kurbanlıklar Hakkındaki Hutbesi.....	306
159. Bazı Kurban Hükümleri Hakkındaki Hutbesi.....	308

Üçüncü Bölüm

Muâmelât / İnsanî İlişkiler

160. Hikmet ve İbret Dolu Bir Hutbe.....	312
161. İyiliği Emredin, Kötülüğü Nehyedin.....	316
162. İyiliği Emretme, Kötülüğü Nehyetme.....	316
163. Tartışmadan Nehyettiği Hutbesi.....	318
164. Tartışma Yapanların Cezası.....	320
165. Allah'a (cc) Asî Olanlarla Arkadaşlık Etmenin Karşılığı.....	322
166. Çok Soru Sormaktan Nehyedişi.....	324
167. Sıla-i Rahim ve Kibri Terk.....	326
168. Anneye İtaatsizlik ve Şehâdet Getirme.....	326
169. Cennete Girdiren Amellere Teşviki.....	330

١٤٦. خُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنْ نَذْرِ الْمَشْيِ لِلْحَجِّ ٢٨٥
١٤٧. خُطْبَتُهُ فِي يَوْمِ عَرَفَةَ ٢٨٥
١٤٨. خُطْبَتُهُ أُخْرَى فِي نَفْسِ الْمَعْنَى ٢٨٧
١٤٩. خُطْبَتُهُ لِلرَّسُولِ ﷺ فِي حَبَّةِ الْوَدَاعِ ٢٨٩
١٥٠. خُطْبَتُهُ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ ٢٨٩
١٥١. خُطْبَتُهُ فِي فَضْلِ الْحَجِّ ٢٩٣
١٥٢. آدَابُ الْحَجِّ ٢٩٧
١٥٣. خُطْبَتُهُ فِي الرَّمْيِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْعُلُوِّ ٢٩٧
١٥٤. الْجَمَرَاتُ ٢٩٩
١٥٥. خُطْبَتُهُ لِابْنِ الزُّبَيْرِ فِي مَنَاسِكَ الْحَجِّ ٢٩٩
١٥٦. الْعَبِيرَةُ ٣٠٥
١٥٧. خُطْبَتُهُ ﷺ فِيْمَا لَا يُجْزَى مِنَ الْأُضْحِيَّةِ ٣٠٥
١٥٨. خُطْبَتُهُ ﷺ فِي الْأُضْحِيَّةِ ٣٠٧
١٥٩. خُطْبَتُهُ ﷺ فِي بَعْضِ أَحْكَامِ الْأُضْحِيَّةِ ٣٠٩

الفصل الثالث

المعاملات / العلاقات الإنسانية

١٦٠. خُطْبَتُهُ عَظِيمَةٌ كُلُّهَا أَمْثَالٌ وَحَكَمٌ ٣١٣
١٦١. مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ، وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ٣١٧
١٦٢. فِي الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ أَيْضًا ٣١٧
١٦٣. خُطْبَتُهُ فِي النَّهْيِ عَنِ الْمِرَاءِ ٣١٩
١٦٤. خُطْبَتُهُ فِي جَزَاءِ الْمُرَائِينَ ٣٢١
١٦٥. جَزَاءُ مُخَالَطَةِ الْعَاصِينَ ٣٢٣
١٦٦. خُطْبَتُهُ فِي النَّهْيِ عَنِ كَثْرَةِ الْأَسْئَلَةِ ٣٢٥
١٦٧. خُطْبَتُهُ فِي صِلَةِ الرَّحِمِ وَتَرْكِ الْكِبَرِ ٣٢٧
١٦٨. عُقُوقُ الْوَالِدَةِ وَنُطْقُ الشَّهَادَةِ ٣٢٧
١٦٩. خُطْبَتُهُ يَحُثُّ عَلَى مَا يُدْخِلُ الْجَنَّةَ ٣٣١

170. Bazı Rezillikleri Yermesi ve Hicreti Övmesi.....	330
171. Şerhileriniz Bekârlarınızdır	332
172. Evliliğe İhtiyaç Duyanlara Yaptığı Hutbe	334
173. Mutâ Nikâhının Nehyedilmesi.....	336
174. Kadının Kocasına İtaat Etmesinin Fazileti	338
175. Kocanın Hanımı Üzerindeki Hakkı	338
176. Kocasına İtaat Eden Kadına Ne Mutlu!.....	344
177. Kadının Üzerinde En Büyük Hakka Sahip Olan Kişi Kocasıdır!.....	346
178. (Dışarı İçin) Süslenen Kadınların Günahı Ne Büyüktür!.....	348
179. Azabı Şiddetli Olan Kadınlar Hakkında	350
180. Salihâ Bir Eş Olana Ne Mutlu!	352
181. Kadınların Ahlâkı	354
182. Kıyamet Günü Çekişecek İlk Kişiler Eşler Olacaktır!	354
183. Bir Kavme Aidiyet	356
184. Kadınlara İyi Davranmaya Teşviki.....	360
185. Hanımlar Hakkında Tavsiye	362
186. Boşama Yetkisi	364
187. Cimânın (Cinsel Birleşmenin) Âdâbı.....	366
188. Eşlerin, Aralarında Geçenleri Başkalarına Anlatmalarını Nehyetmesi ..	366
189. Bir Adamın, Kocası Evde Olmayan Bir Kadının Evine Yalnız Girmesi	368
190. Nâmahrem Kimselerle Baş Başa Kalmaktan Nehyi.....	368
191. Kadınlarla Baş Başa Kalmaktan Sakının	370
192. Kadınlarla Baş Başa Kalmaktan Sakının	370
193. Zinanın Zararları	372
194. Âdemoğlu'na Zinadan Näsibi Yazıldı	372
195. Zina Edenin Cezası	374
196. Kadınlara Olan Kıskançlık.....	374
197. Kocalarınızın İzni Olmadan Vermeyin.....	376

۱۷۰. حُطْبَتُهُ يَذُمُّ بَعْضَ الْقَبَائِحِ وَيَمْدَحُ الْهَجْرَةَ ۳۳۱
۱۷۱. شِرَارُكُمْ عِزَابُكُمْ ۳۳۳
۱۷۲. حُطْبَتُهُ فِي الْحَاجَةِ أَيْ الزَّوْجِ ۳۳۵
۱۷۳. حُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنْ نِكَاحِ الْمُتْعَةِ ۳۳۷
۱۷۴. فَضْلُ طَاعَةِ الْمَرْأَةِ لِرَوْحِهَا ۳۳۹
۱۷۵. حَقُّ الرَّجُلِ عَلَى زَوْجِهِ ۳۳۹
۱۷۶. مَا أَسْعَدَ مَنْ أَطَاعَتْ زَوْجَهَا ۳۴۵
۱۷۷. أَعْظَمُ النَّاسِ حَقًّا عَلَى الْمَرْأَةِ زَوْجُهَا ۳۴۷
۱۷۸. مَا أَعْظَمَ إِثْمَ الْمُتَبَهِّرَةِ ۳۴۹
۱۷۹. مَا أَشَدَّ عَذَابَ هَؤُلَاءِ النِّسَاءِ ۳۵۱
۱۸۰. مَا أَسْعَدَ زَوْجَ الصَّالِحَةِ ۳۵۳
۱۸۱. حُطْبَتُهُ فِي أَخْلَاقِ النِّسَاءِ ۳۵۵
۱۸۲. الزَّوْجَانِ أَوَّلُ مَنْ يَخْتَصِمَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۳۵۵
۱۸۳. مَنْ أَدْخَلَتْ عَلَى قَوْمٍ مَنْ لَيْسَ مِنْهُمْ ۳۵۷
۱۸۴. تَرْغِيْبُهُ فِي الْإِحْسَانِ إِلَيْهِنَّ ۳۶۱
۱۸۵. وَصِيَّتُهُ ﷺ بِالنِّسَاءِ ۳۶۳
۱۸۶. الطَّلَاقُ لِمَنْ أَخَذَ بِالسَّاقِ ۳۶۵
۱۸۷. آدَابُ الْجَمَاعِ ۳۶۷
۱۸۸. نَهْيُهُ الزَّوْجَيْنِ عَنْ ذِكْرِ مَا يَكُونُ بَيْنَهُمَا ۳۶۷
۱۸۹. حُطْبَتُهُ يَنْهَى عَنْ دُخُولِ الرَّجُلِ وَحْدَهُ عَلَى مَنْ غَابَ زَوْجُهَا ۳۶۹
۱۹۰. نَهْيُهُ عَنِ الْخُلُوةِ بِالْأَجْنَبِيَّةِ ۳۶۹
۱۹۱. إِيَّاكُمْ وَالْخُلُوةَ بِالنِّسَاءِ ۳۷۱
۱۹۲. إِيَّاكُمْ وَالْدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ ۳۷۱
۱۹۳. مَضَارُّ الزَّوْنَا ۳۷۳
۱۹۴. كُتِبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ نَصِيْبُهُ مِنَ الزَّوْنَا ۳۷۳
۱۹۵. التَّنَكُّيلُ بِالزَّوْنَا ۳۷۵
۱۹۶. فِي الْغَيْرَةِ عَلَى النِّسَاءِ ۳۷۵
۱۹۷. لَا يُعْطَيْنَ إِلَّا بِإِذْنِ أَزْوَاجِهِنَّ ۳۷۷

198. Allah'ın (cc) Arşının Üzerinde Lanet Ettiği Dört Kimse.....	378
199. Evlenmeye Teşvik.....	378
200. Hangi Hanımlarla Evlenmeli.....	380
201. Salihleri ve Fakirleri Evlendirmeye Teşvik.....	384
202. Gençleri Evlenmeye Teşviki.....	386
203. Ayıpları Araştırmaktan Nehyi.....	386
204. Tahzir (Sakındırma) İçin Facirin Yalanının Ortaya Çıkarılması.....	388
205. Lanet Etmekten Sakındırması.....	388
206. Faiz ve Gıybetten Sakındırması.....	390
207. Pişman Olanları ve Kendini Beğenenleri Bekleyenler.....	390
208. Cinayetin Büyük Suç Oluşu.....	392
209. İnsanların Allah'a (cc) Karşı En Taşkını, Harem'de Adam Öldürendir.....	394
210. Bir Kıssa ve Yalana Müsâmahe Gösterildiği Haller.....	396
211. İki Şey Vardır ki Allah (cc) Kimi Onların Şerrinden Korursa Cennete Girer.....	400
212. Hz. Yahyâ (as) ile Alakalı Bir hutbesi.....	400
213. Muhkem ile Amel Edip Müteşâbihi Havale Edin.....	404
214. Allah (cc) Temizdir, Yalnız Temiz Olanı Kabul Eder.....	406
215. İnsanların Hayırlısı ve Şerlisi.....	406
216. Gönül Hoşluğu ile Olmadıkça Bir Kimsenin Malı Diğerine Helal Olmaz.....	408
217. Övmekten Sakının! Zîra (Övme) Katletmektir.....	408
218. Yalan Şahitlik Allah'a (cc) Şirk Koşmaya Denktir.....	410
219. Nesebi Kesik, Mağlub ve Pehlivan Kimdir?.....	410
220. Güzel Yoldan Talep Edin.....	412
221. Sizlerden Birileri Ecelini İster Gibi Rızkını İster.....	414
222. Resûlullah'ın (sas) Nasihatlerinden.....	414
223. Resûlullah'ın (sas) Mu'âz'a Tavsiyeleri.....	416
224. Resûlullah'ın (sas) Ebû Zer'e Tavsiyeleri.....	416
225. Resûlullah'ın (sas) Bir Adama Tavsiyesi.....	418

۱۹۸. أَرْبَعَةٌ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَوْقَ عَرْشِهِ ۳۷۹
 ۱۹۹. حُثُّهُ ﷺ عَلَى الزَّوْاجِ ۳۷۹
 ۲۰۰. مَا تُنْكَحُ لَهُ الْمَرْأَةُ ۳۸۱
 ۲۰۱. حُثُّهُ عَلَى إِنْكَاحِ الصَّالِحِينَ وَالْفُقَرَاءِ ۳۸۵
 ۲۰۲. حُثُّهُ الشَّبَابَ عَلَى الزَّوْاجِ ۳۸۷
 ۲۰۳. يَنْهَى عَنْ تَتَبُعِ الْعَوْرَاتِ ۳۸۷
 ۲۰۴. حُطْبَتُهُ فِي هَتَاكِ الْفَاجِرِ لِيُحَذَّرَ ۳۸۹
 ۲۰۵. حُطْبَتُهُ يُحَذِّرُ مِنَ اللَّغَنِ ۳۸۹
 ۲۰۶. حُطْبَتُهُ يُحَذِّرُ مِنَ الرِّبَا وَالْغِيَةِ ۳۹۱
 ۲۰۷. حُطْبَتُهُ فِيمَا يَنْتَظِرُهُ النَّادِمُ وَالْمُعْجَبُ ۳۹۱
 ۲۰۸. حُطْبَتُهُ فِي عَظَمِ جَرِيمَةِ الْقَتْلِ ۳۹۳
 ۲۰۹. أَعَدَى النَّاسَ عَلَى اللَّهِ مَنْ قَتَلَ فِي الْحَرَمِ ۳۹۵
 ۲۱۰. قِصَّةٌ، وَمَا يُبَايِعُ مِنَ الْكَذِبِ ۳۹۷
 ۲۱۱. اثْنَانِ مَنْ وَقَاهُ اللَّهُ شَرَّهُمَا دَخَلَ الْجَنَّةَ ۴۰۱
 ۲۱۲. حُطْبَتُهُ يَحْيَى وَحُطْبَتُهُ عَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ۴۰۱
 ۲۱۳. اَعْمَلُوا بِالْمُحْكَمِ وَقَوِّضُوا الْمُتَشَابِهَ ۴۰۵
 ۲۱۴. إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا ۴۰۷
 ۲۱۵. خَيْرُ النَّاسِ وَشَرُّهُمْ ۴۰۷
 ۲۱۶. لَا يَحِلُّ لِامْرَأٍ مَالٌ غَيْرُهُ إِلَّا بِرِضَاهُ ۴۰۹
 ۲۱۷. إِيَّاكُمْ وَالْمَدْحَ فَإِنَّهُ الذَّبْحُ ۴۰۹
 ۲۱۸. عَدَلْتُ شَهَادَةَ الزُّورِ إِشْرَاكَاً بِاللَّهِ ۴۱۱
 ۲۱۹. الرُّقُوبُ وَالصُّعْلُوكُ وَالصُّرْعَةُ ۴۱۱
 ۲۲۰. أَجْمَلُوا فِي الطَّلَبِ ۴۱۳
 ۲۲۱. إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَطْلُبُهُ رِزْقُهُ كَمَا يَطْلُبُهُ أَجَلُهُ ۴۱۵
 ۲۲۲. مِنْ نَصَائِحِهِ الْعَظِيمَةِ ﷺ ۴۱۵
 ۲۲۳. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِمُعَاذٍ ۴۱۷
 ۲۲۴. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِأَبِي ذَرٍّ ۴۱۷
 ۲۲۵. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِرَجُلٍ ۴۱۹

226. Resûlullah'ın (sas) Abdullah b. Mes'ûd'a Tavsiyesi.....	420
227. Resûlullah'ın (sas) Ümmü Enes'e Tavsiyesi.....	420
228. Resûlullah'ın (sas) Mu'âz'a Tavsiyesi.....	422
229. Hz. Nûh'un (as) Oğluna Vasiyeti	422
230. Resûlullah'ın (sas) Cibrîl'in Hutbesini Anlatması.....	426
231. Hayır İşlemeye Teşviki.....	428
232. Peygamber'in (sas) Ebû Zer'e Nasihâtı.....	428
233. Mâlâ ve Makâmâ Karşı Mesâfeli Olma.....	430
234. Perişan Olan ile Mutlu Olanlar	432
235. Allah'ın (cc) Dostlarına Savaş Açmanın Allah'a (cc) Savaş Açmak Olduğu	432
236. Resûlullah'ın Hayâ Hakkındaki Hutbesi	434
237. Hz. Mûsâ'nın (as) Rabbine Münacâtı	434
238. Şöhret Ne Zararlıdır!	436
239. Cennetlik Ameller	438
240. Sebepler ve Sonuçlar	438
241. Allah'ın (cc) Sevdikleri ve Sevmedikleri	440
242. Hz. İbrâhim ve Hz. Mûsâ'nın (as) Sahifelerinden Bazıları	440
243. Ne Beş Şey Amâl!	450
244. Belaya Uğramış Kimselere Merhamet Edin!.....	450
245. Merhamet Etmeyene, Merhamet Edilmez.....	452
246. Dünyada İyilik Ehli, Ahirette de İyilik Ehlidir.....	454
247. İsteyin ve Sakının	454
248. Allah'ın (cc) Kulları, Kardeş Olun.....	456
249. Gece ve Gündüzün Sûrâtı	456
250. Kardeşinin Elini Tut ve Onu Cennete Sok.....	458
251. Peygamberlerin ve Şehidlerin İmrendikleri Kullar	460
252. Allah'ın (cc) Kuluna Sevgisinin Sebebi	462
253. Güzel Ameller ve Daha Güzel Olan Mükâfatları	462

٢٢٦. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ٤٢١
٢٢٧. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِأُمِّ أَنَسٍ ٤٢١
٢٢٨. وَصِيَّتُهُ ﷺ لِمُعَاذٍ ٤٢٣
٢٢٩. وَصِيَّتُهُ نُوحٍ ﷺ لِابْنِهِ ٤٢٣
٢٣٠. ذِكْرُهُ ﷺ لِخُطْبَةِ جَبْرِيلَ ٤٢٧
٢٣١. خُطْبَتُهُ ﷺ فِي الْحَثِّ عَلَى فِعْلِ الْخَيْرِ ٤٢٩
٢٣٢. نَصِيحَةُ النَّبِيِّ ﷺ لِأَيِّ ذَرٍّ ٤٢٩
٢٣٣. خُطْبَتُهُ فِي الْحَثِّ عَلَى بُغْضِ الْمَالِ وَالسِّيَادَةِ ٤٣١
٢٣٤. تَعَسَّ وَطُوبَى ٤٣٣
٢٣٥. مُعَادَاةُ الْأَوْلِيَاءِ ... مُحَارَبَةُ لِلَّهِ ٤٣٣
٢٣٦. خُطْبَتُهُ ﷺ فِي الْحَيَاءِ ٤٣٥
٢٣٧. مُنَاجَاةُ مُوسَى ﷺ لِرَبِّهِ ٤٣٥
٢٣٨. مَا أَضَرَّ الشُّهْرَةَ ٤٣٧
٢٣٩. مَا بِهِ تُضْمَنُ الْجَنَّةُ ٤٣٩
٢٤٠. مُسَبِّبَاتُ وَأَسْبَابُهَا ٤٣٩
٢٤١. ثَلَاثَةٌ يُجِبُّهُمْ اللَّهُ ﷻ، وَثَلَاثَةٌ يَنْغُضُهُمْ ٤٤١
٢٤٢. بَعْضُ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﷺ ٤٤١
٢٤٣. خَمْسٌ وَ يَا لَهَا مِنْ خَمْسٍ ٤٥١
٢٤٤. ارْحَمُوا أَهْلَ الْبَلَاءِ ٤٥١
٢٤٥. مَنْ لَا يَرْحَمَ لَا يَرْحَمْ ٤٥٣
٢٤٦. أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ ٤٥٥
٢٤٧. ارْغَبُوا وَاحْذَرُوا ٤٥٥
٢٤٨. كُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا ٤٥٧
٢٤٩. الْإِعْتِبَارُ بِسُرْعَةِ مُرُورِ اللَّيْلِ وَالتَّهَارِ ٤٥٧
٢٥٠. خُذْ يَدَ أَخِيكَ فَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ ٤٥٩
٢٥١. لِلَّهِ عِبَادٌ يَغِطُّهُمْ النَّبِيُّونَ وَالشُّهَدَاءُ ٤٦١
٢٥٢. سَبَبُ حُبِّ اللَّهِ لِعَبْدِهِ ٤٦٣
٢٥٣. أَعْمَالٌ طَيِّبَةٌ وَجَزَاؤُهَا أَطْيَبُ ٤٦٣

254. Müslümanların Birbirlerine Haram Olan Durumları.....	464
255. Sana Hayır Kapılarını Göstereyim	464
256. Allah'ın (cc) Kullarına İhsanı.....	468
257. Allah'ı (cc) Gözet ki Allah (cc) da Seni Gözetsin	470
258. İnsanın Başlangıcı ve Sonu	472
259. Cibrîl (as) Soruyor, Resûlullah (sas) Cevaplıyor	474
260. Allah (cc) Rızası İçin Söylenmeyen Bir Sözde Hayır Yoktur	476
261. Çiftçiye Ektiği Vardır	478
262. Hz. Ebû Bekir'in, Hz. Ömer'e Vasiyeti	480
263. Sonradan Özür Dilemek Zorunda Kalacağın Şeylerden Sakın	480
264. Kays b. Âsım'ın Oğullarına Vasiyeti	482
265. Hz. Hızır'ın (as), Hz. Mûsâ'ya (as) Öğütleri	484
266. İmâm Ali Soruyor, Hz. Hasan (ra) Cevaplıyor.....	488
267. Hikmetli bir Öğüt!	494
268. Ölümü Dikkate Almak	496
269. Kibirlenmeyi Kınayışı.....	498
270. Salih Ameller İşlemede Acele Edin	500
271. Mü'min İki Korku Arasındadır	502
272. Kâmil İmanın Özellikleri.....	504
273. Dilin Zararları	504
274. Ölümü Çokça Hatırlama.....	506
275. Rızkın Paylaştırılması ve Kanaat.....	506
276. Susmak	508
277. Tevazu, İnsaf-Adalet ve Allah'a (cc) İtaat.....	510
278. İntihâb ve Kâfi Olanla Yetinmek	510
279. Allah (cc) Dostu Kulların (Velilerin) Sıfatları.....	512
280. İhtiyatı/Tedbiri Elden Bırakmama.....	514
281. İnsanların En Şerlisi	514

٢٥٤. كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ ٤٦٥
٢٥٥. أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ ٤٦٥
٢٥٦. اللَّهُ تَعَالَى يَمْتَنُّ عَلَى عِبَادِهِ ٤٦٩
٢٥٧. احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ ٤٧١
٢٥٨. بَدَايَةُ الْإِنْسَانِ وَخَاتِمَتُهُ ٤٧٣
٢٥٩. جَبْرِيلُ يَسْأَلُ وَالرَّسُولُ ﷺ يُجِيبُ ٤٧٥
٢٦٠. لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ لَا يُرَادُ بِهِ وَجْهُ اللَّهِ ٤٧٧
٢٦١. لِكُلِّ زَارِعٍ مَا زَرَعَ ٤٧٩
٢٦٢. وَصِيَّةُ سَيِّدِنَا أَبِي بَكْرٍ لِسَيِّدِنَا عُمَرَ ﷺ ٤٨١
٢٦٣. إِيَّاكَ وَمَا يُعْتَدَرُ مِنْهُ ٤٨١
٢٦٤. وَصِيَّةُ قَيْسِ بْنِ عَاصِمٍ ﷺ لِأَوْلَادِهِ ٤٨٣
٢٦٥. عِظَةُ الْخَضِرِ لِمُوسَى ﷺ ٤٨٥
٢٦٦. الْإِمَامُ عَلِيُّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ يَسْأَلُ وَالْحَسَنُ ﷺ يُجِيبُ ٤٨٩
٢٦٧. يَا لَهَا مِنْ عِظَةِ جَامِعَةٍ ٤٩٥
٢٦٨. خُطْبَتُهُ فِي الْإِعْتِبَارِ بِالْمَوْتِ ٤٩٧
٢٦٩. خُطْبَتُهُ فِي ذَمِّ الْإِغْتِرَارِ ٤٩٩
٢٧٠. خُطْبَتُهُ فِي الْمُبَادَرَةِ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ ٥٠١
٢٧١. خُطْبَتُهُ فِي أَنَّ الْمُؤْمِنَ بَيْنَ مَخَافَتَيْنِ ٥٠٣
٢٧٢. خُطْبَتُهُ فِي خِصَالِ كَامِلِ الْإِيمَانِ ٥٠٥
٢٧٣. ضَرَرُ اللِّسَانِ ٥٠٥
٢٧٤. خُطْبَتُهُ فِي الْمَوْتِ وَآثَرُهُ فِي الْقَنَاعَةِ ٥٠٧
٢٧٥. خُطْبَتُهُ فِي قِسْمَةِ الرِّزْقِ وَالْقَنَاعَةِ ٥٠٧
٢٧٦. خُطْبَتُهُ فِي الصَّمْتِ ٥٠٩
٢٧٧. خُطْبَتُهُ فِي التَّوَاضُّعِ وَالْإِنْصَافِ وَطَاعَةِ اللَّهِ ٥١١
٢٧٨. خُطْبَتُهُ فِي الْإِتْبَاهِ وَالْإِكْتِفَاءِ بِالْكَفَافِ ٥١١
٢٧٩. خُطْبَتُهُ فِي صِفَةِ الْأَوْلِيَاءِ ٥١٣
٢٨٠. خُطْبَتُهُ فِي الْأَخْذِ بِالْحَزْمِ ٥١٥
٢٨١. شَرُّ النَّاسِ ٥١٥

282. Cennete Kefil Ameller ve Sadakalar	518
283. Allah (cc) İçin Sevmek ve Bunu Himaye Etmek	520
284. Allah'ın (cc) Sevdiği Üç Kişi ve Buğzettiği Altı Kişi	524
285. Allah'ın (cc) En Çok Buğzettiği Sekiz Kişi	528
286. Üçler	528
287. Selamı Yaymak Birlik ve Beraberliğin Vesilesidir	530
288. Tüccarlara Nasihati	530
289. En Güzel Kazanç	532
290. Kendinden Sonraki Halifeye Tavsiyeleri	534
291. Bu Mâniler Gelmeden Amel İşlemede Acele Edin	536
292. Peygamberlerin Lanet Ettiği Yedi Kişi ve Allah'ın (cc) Gölgeleştirdiği Yedi Kişi	538
293. Şehidler Zümresi	540
294. Ebû Hüreyre'ye Nasihatleri ve Mescid Âdâbı	540
295. Yollara Oturmaktan Sakının!	542
296. Kısa ve Öz Nasihatler	544
297. Adil Olmak	544
298. Anlaşmalardaki Şartlar	546
299. Kısas ve Diyet	548
300. Hakkın Söylenmesi	550

۲۸۲. خِصَالُ تَضَمَّنُ الْجَنَّةَ وَبَعْضُ الصَّدَقَاتِ ۵۱۹
 ۲۸۳. مَا أَعْظَمَ الْحُبَّ فِي اللَّهِ وَالْاِعْتِصَامِ بِهِ ۵۲۱
 ۲۸۴. ثَلَاثَةٌ يُحِبُّهُمْ اللَّهُ، وَسِتَّةٌ يُغَضُّهُمْ ۵۲۵
 ۲۸۵. ثَمَانِيَةٌ أَنْغَضُ خَلْقَ اللَّهِ إِلَيْهِ ۵۲۹
 ۲۸۶. ثَلَاثُ ثَلَاثَاتٍ ۵۲۹
 ۲۸۷. إِفْشَاءُ السَّلَامِ سَبَبُ الْوَيْثَامِ ۵۳۱
 ۲۸۸. نَصِيحَتُهُ لِلتَّجَارِ ۵۳۱
 ۲۸۹. أَطْيَبُ الْكَسْبِ ۵۳۳
 ۲۹۰. وَصِيَّتُهُ لِلْخَلِيفَةِ بَعْدَهُ ۵۳۵
 ۲۹۱. بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ قَبْلَ هَذِهِ الْعَوَائِقِ ۵۳۷
 ۲۹۲. سَبْعَةٌ لَعَنَتْهُمْ الْأَنْبِيَاءُ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَسَبْعَةٌ يُظِلُّهُمْ اللَّهُ ۵۳۹
 ۲۹۳. طَائِفَةٌ مِنَ الشُّهَدَاءِ ۵۴۱
 ۲۹۴. وَصِيَّتُهُ لِأَبِي هُرَيْرَةَ وَآدَابُ الْمَسَاجِدِ ۵۴۱
 ۲۹۵. إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطَّرَفَاتِ ۵۴۳
 ۲۹۶. مَا أَجْمَعَ هَذِهِ النَّصِيحَةَ ۵۴۵
 ۲۹۷. الْعَدْلُ ۵۴۵
 ۲۹۸. شُرُوطُ الْعُقُودِ ۵۴۷
 ۲۹۹. الْقِصَاصُ وَالِدِّيَّةُ ۵۴۹
 ۳۰۰. بَيَانُ الْحَقِّ ۵۵۱

Hutbe Giriři

ez-Zührî'den rivayetle, Resûlullah (sas)
hutbesinin başında şunları söylerdi:

“Hamd yalnızca Allah’adır. Bizler O’na (cc) hamd eder ve O’ndan yardım isteriz. O’ndan af dileriz. Ne-fislerimizin şerrinden O’na sığınırız. Allah’ın hidâye-te erdirdiğı bir kimseyi, dalâlete uğratabilecek kimse yoktur. Allah’ın dalâlete uğrattığı kimseyi de doğru yola iletebilecek kimse yoktur. Ben şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilâh yoktur ve Muhammed, O’nun kulu ve resûlüdür. Allah; onu, gelmekte olan saate (kıyamet) dair bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak hak (din) ile gönderdi. O halde, kim Allah’a ve Resûlü’ne itaat ederse doğru yolu bulmuştur; kim de Allah’a ve Resûlü’ne isyan ederse o da doğru yoldan sap-mıştır. Rabbimiz Allah’tan bizleri, O’na ve Resûlü’ne itaat eden, O’nun rızasına tâbi olan ve gazabından sakınan kimseler kılmasını istiyorum. Bizler ancak O’ndan yardım diler ve ancak O’na itaat ederiz.”

[Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 122]

صَدْرُ خُطْبَةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ: كَانَ صَدْرُ خُطْبَةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِهِ
مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ
يُضِلِّهِ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، أَرْسَلَهُ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ، مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ رَشَدَ،
وَمَنْ يَعْصِهِمَا فَقَدْ غَوَى». أَسْأَلُ اللَّهَ رَبَّنَا أَنْ يَجْعَلَنَا
مِمَّنْ يُطِيعُهُ وَيُطِيعُ رَسُولَهُ وَيَتَّبِعُ رِضْوَانَهُ وَيَجْتَنِبُ
سَخَطَهُ، فَإِنَّمَا نَحْنُ بِهِ وَلَهُ.

{ المراسيل، أبو داود السجستاني، ج ١ ص ٢٠١ }

Hutbe Esnasında Söyledikleri

İbn Şihâb'dan [ez-Zührî] rivayetle:

Resûlullah'ın (sas) hutbe sırasında
şunları söylediği bize ulaşmıştır:

“Her gelecek yakındır. Gelecek olana uzaklık yoktur. Allah, kimsenin acelesi için acele etmez. İnsanların işlerini de asla hafife almaz. İnsanların dilediği değil, Allah'ın dilediği olur. Allah bir şey irade eder, insanlar başka bir şey. İnsanların hoşuna gitmese de Allah'ın dilediği olur. Allah'ın yakınlaştırdığını uzaklaştıracak, uzaklaştırdığını da yakınlaştıracak hiçbir güç yoktur. Allah'ın izni olmaksızın hiçbir şey olmaz.”

[Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 103]

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ إِذَا خَظَبَ

عَنِ ابْنِ شِهَابٍ، قَالَ:

بَلَّغْنَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ - إِذَا خَظَبَ - :

«كُلُّ مَا هُوَ آتٍ قَرِيبٌ، لَا بُعْدَ لِمَا هُوَ آتٍ،
لَا يُعَجِّلُ اللَّهُ لِعَجَلَةٍ أَحَدٍ، وَلَا يَخْفُ لَأَمْرِ النَّاسِ،
مَا شَاءَ اللَّهُ لَا مَا شَاءَ النَّاسُ، يُرِيدُ اللَّهُ أَمْرًا وَيُرِيدُ
النَّاسُ أَمْرًا، مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَلَوْ كَرِهَ النَّاسُ،
وَلَا مُبَعَّدَ لِمَا قَرَّبَ اللَّهُ وَلَا مُقَرَّبَ لِمَا بَعَدَ اللَّهُ،
لَا يَكُونُ شَيْءٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ.»

{ المراسيل، أبو داود السجستاني، باب ما جاء في خطبة الجمعة، ج ١ ص ٣٠١ }

